

**VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIO TEISMO
ANTIKORUPCINĖ KOMISIJA**

Vilniaus apygardos administracinio teismo
pirmininkei Jolantai Malijauskienei

*Susipažinau,
skelbti internete*
Vilniaus apygardos
administracinis teismas
Teismo pirmininkė
Jolanta Malijauskienė

**TEISMO VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE GALI EGZISTUOTI DIDELĖ KORUPCIJOS
PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, VERTINIMO APRAŠYMAS**

2018 m. rugsėjo 26 d. Nr. 5RT-426(1.9)
Vilnius

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi, 16 straipsnio 2 dalies 5 punktu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika (toliau – Metodika), patvirtinta Teisėjų tarybos 2012 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 13P-158-(7.1.2.) (Teisėjų tarybos 2015 m. balandžio 24 d. nutarimo 13P-54-(7.1.2) redakcija), 2012 m. spalio 12 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) patvirtinta (Teisėjų tarybos 2015 m. balandžio 24 d. nutarimo Nr. 13P-54-(7.1.2) redakcija) Lietuvos Respublikos teismų antikorupcine programa (toliau – Programa), atliktas Vilniaus apygardos administracinio teismo (toliau – ir Teismas) veiklos sričių, kuriose gali egzistuoti didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas.

Teismo pirmininko 2017 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. T-225 buvo sudaryta Teismo antikorupcinė komisija (toliau – Antikorupcinė komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko – teismo pirmininko pavaduotojos Jolitos Rasiukevičienės, komisijos narių – teismo kanclerės Daivos Jakaitienės, teismo pirmininko patarėjos Kristinos Andrejevos, teisėjo padėjėjos Marijos Vaičiūnaitės, Raštinės skyriaus vedėjo pavaduotojos Vilijos Vyšniauskienės.

2018 m. rugsėjo 17 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. T-131 Antikorupcinei komisijai pavesta įvertinti laikotarpio nuo 2017 m. liepos 1 d. iki 2018 m. birželio 30 d. korupcijos pasireiškimo tikimybę šiose srityse: bylų skirstymo tvarkos; viešųjų pirkimų organizavimo; darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimo.

Teismo pirmininko parinktų veiklos sričių vertinimą Antikorupcinė komisija atliko atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu patvirtintas Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas ir klausimyną bei Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programą, patvirtintą 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, taikydama teisės aktų ir kitų dokumentų, priimtų sprendimų, reglamentuojančių Teismo veiklą, tačiau nesusijusių su teisingumo vykdymu, analizės metodą.

Pagal Metodikos 9.1–9.4 punktus, vertinant pasirinktas veiklos sritis, analizuojami teisės aktai, sprendimai, atlikti veiksmai ir vertinama, ar: 1) vertinamose teismo veiklos srityse laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos teismo veiklai, ar priimti visi teisės aktai, būtini

įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti; 2) vertinamose teismo veiklos srityse nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimančios subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų; 3) yra įtvirtinti teismo vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema; 4) atliekami kiti būtini veiksmai ir vertinimai.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas vertinamose srityse atliktas pagal Metodikos 12.1–12.7 punktuose nurodytus kriterijus, kuriems esant (vienam ar keliems iš jų) vertinamos veiklos sritys priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė: 1) padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika; 2) padarytas arba galimai padarytas kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas; 3) teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti; 4) daugiausia priimami sprendimai (nesusiję su teisingumo vykdymu), kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo; 5) naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija; 6) anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų; 7) nustatomi kiti korupcijos rizikos veiksniai.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas bylų paskirstymo teisėjams srityje

Pagrindinis teisės aktas, analizuotu laikotarpiu reglamentavęs bylų paskirstymą teisėjams Teisme, – teismo pirmininko 2017 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. T-82 „Dėl Gaunamų dokumentų, administracinių bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams bei teisėjų kolegijų sudarymo Vilniaus apygardos administraciniame teisme tvarkos aprašo tvirtinimo“ patvirtintas Gaunamų dokumentų, administracinių bylų valdymo ir paskirstymo teisėjams bei teisėjų kolegijų sudarymo Vilniaus apygardos administraciniame teisme tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), įsigaliojęs 2017 m. birželio 16 d. Aprašas patvirtintas atsižvelgiant į Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 13P-123-(7.1.2) „Dėl Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo patvirtinimo“ 3 punkto įpareigojimą teismų pirmininkams priimti šiam nutarimui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Bylas teisėjams skirsto 2016 m. sausio 5 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. T-3 paskirti atsakingi darbuotojai (Teismo raštinės skyriaus vyriausioji specialistė Eglė Pajarskienė ir teismo konsultantė Renata Romeiko), naudodamiesi Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ Bylų skirstymo moduliū. Bylų skirstymo funkciją taip pat turi teismo pirmininkas ir teismo pirmininko pavaduotojas. Atsakingi darbuotojai bylas moduliū skirsto vadovaudamiesi Aprašu bei teismo pirmininko priimtais įsakymais. Pagal Aprašo reikalavimus, nuo nustatytos bylų paskirstymo tvarkos gali būti nukrypta dėl svarbių priežasčių (ligos, atostogų ir pan.), trukdančių teisėjams nagrinėti jiems paskirtas bylas.

Pagal Aprašą, Teisme administracinės bylos skirstomos nagrinėti teisėjams naudojantis kompiuterine programa, t. y. Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ Bylų skirstymo moduliū, automatizuotu atrankos būdu. Šio būdo esmė – užtikrinti atsitiktinį bylų skyrimą teisėjams, laikantis nešališkumo, skaidrumo, nepriklausomumo ir bylų nagrinėjimo operatyvumo principų. Programa leidžia atsižvelgti į teisėjo užimtumą, turimą darbo krūvį, priskirtas specializacijas, įstatymuose nustatytus draudimus nagrinėti konkrečią bylą, aplinkybes, sudarančias teisėjų nušalinimo ar nusišalinimo teisinį pagrindą, laikinojo nedarbingumo, atostogų, kvalifikacijos kėlimo,

komandiruotės ar kitus atvejus, kai teisėjas negali nagrinėti bylų arba jo darbo krūvis turi būti mažinamas. Šiuo moduliu kiekvienai bylai sudaromas teisėjų sąrašas (preliminarus teisėjo skyrimo protokolas), kuriame pirmas esantis teisėjas skiriamas nagrinėti konkrečią bylą. Jei modulio suformuotame sąrašė pirmas esantis teisėjas dėl objektyvių priežasčių negali nagrinėti konkrečios bylos, bylas skirstantis asmuo turi nurodyti priežastis ir teisinius pagrindus. Bylas skirstančiam asmeniui patvirtinus bylos skyrimą konkrečiam teisėjui, Bylų skirstymo modulis išsaugo šiuos duomenis teisėjo skyrimo protokole. Teisėjų skyrimo protokolai negali būti keičiami, jie taip pat yra vieši ir gali būti peržiūrėti (<http://liteko.teismai.lt/protokolai/>). Protokoluose pateikiamas ne tik teisėjų sąrašas, įvardijamas paskirtas teisėjas pranešėjas ir teisėjo neskyrimo priežastys, bet ir nurodomi kiti duomenys (bylos numeris, bylą paskyręs asmuo, bylos paskyrimo data ir laikas). Taip užtikrinama bylų skirstymo procedūros kontrolė.

Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ Bylų skirstymo modulis leidžia atsižvelgti į teisėjų specializacijas ir naujai skiriamų bylų limitus, teisėjų darbo krūvį. Teismo pirmininko 2017 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. T-79 „Dėl teisėjų specializacijų tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti sąrašo patvirtinimo“ (iš dalies pakeistas 2017 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. T-222) patvirtintas teisėjų specializacijų tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti sąrašas, o teismo pirmininko 2017 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. T-83 „Dėl bylų dienos limito nustatymo skirstant bylas teisėjams“ nustatyta, kad vienam teisėjui per dieną negali būti paskirta daugiau kaip 7 bylos. Septynios bylos per dieną turi būti skiriamos teisėjams griežtai laikantis Aprašo bei 2017 m. birželio 15 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. T-79 patvirtinto teisėjų specializacijų tam tikrų kategorijų byloms nagrinėti sąrašo. Be to, Apraše nustatyti laikotarpiai, kada teisėjams administracinės bylos neskiriamos, t. y. atsižvelgiant į teisėjams suteiktas papildomas laisvas dienas, nedarbingumą, kasmetines atostogas.

Bylų neskyrimas tam tikriems teisėjams, kadangi jie skiriami kitų teismų teisėjais, baigiasi įgaliojimai ar suteikiamos atostogų kvalifikacijai tobulinti, analizuojamu laikotarpiu buvo įtvirtintas teismo pirmininko 2018 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. T-61 „Dėl naujų bylų neskyrimo teisėjui Mariui Bajorui“, 2018 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. T-67 „Dėl naujų bylų neskyrimo teisėjai Violetai Petkevičienei“, 2018 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. T-78 „Dėl naujų bylų neskyrimo teisėjai Mildai Vainienei“ bei 2018 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. T-79 „Dėl naujų bylų neskyrimo teisėjai Irenai Paulauskienei“. Pagal Teisėjų tarybos 2015 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 13P-123-(7.1.2) patvirtinto Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo 9 punktą, atsižvelgiant į atitinkamo teismo kompetenciją ir specifiką konkretaus teismo bylų skirstymo taisyklėse gali būti nustatoma ir kitokia bylų neskyrimo teisėjams šio aprašo 8.5 papunktyje nurodytais laikotarpiais tvarka. Nustatant šią tvarką turi būti užtikrinamas teismo proceso įstatymuose įtvirtintų reikalavimų įgyvendinimas. Teismo pirmininko patvirtintame Apraše konkretūs bylų neskyrimo teisėjams terminai nustatyti tik kasmetinių atostogų, papildomų laisvų dienų ar nedarbingumo atvejais, tačiau bylų neskyrimo terminas teisėjams, pereinantiesiems dirbti į kitą teismą, išeinantiems į pensiją ar vykstantiems į stažuotę kvalifikacijai tobulinti, nėra įtvirtintas, todėl teisėjams Mariui Bajorui, Violetai Petkevičienei, Mildai Vainienei ir Irenai Paulauskienei naujų bylų neskyrimo terminas teismo pirmininko įsakymais nustatytas atsižvelgiant į minėtų teisėjų neišnagrinėtų bylų likutį bei Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 64 straipsnyje nustatytus procesinių veiksmų atlikimo terminus.

Be to, analizuojamu laikotarpiu, vadovaujantis Aprašo 68 punktu, reglamentuojančiu nebeinančių pareigų teisme teisėjų bylų paskirstymą, teismo pirmininko 2018 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. T-80 „Dėl teisėjų Mariaus Bajoro, Irenos Paulauskienės, Mildos Vainienės ir Violetos Petkevičienės sustabdytų bylų paskirstymo kitiems teisėjams“, 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. T-82 „Dėl teisėjui Mariui Bajorui paskirtų administracinių bylų skyrimo kitiems teisėjams“ ir

2018 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. T-84 „Dėl teisėjai Mildai Vainienei paskirtų administracinių bylų skyrimo kitiems teisėjams“, nurodytuose įsakymuose minimų teisėjų likusios neišnagrinėtos bylos dėl šių teisėjų perkėlimo dirbti į kitą teismą / įgaliojimų pabaigos / stažuotės kvalifikacijai tobulinti perskirtos nagrinėti kitiems teisėjams.

Atsižvelgiant į „Liteko“ sugeneruotą teisėjų užimtumo ataskaitą, kad kai kuriems teisėjams susidarė didesnis nei vidutinis darbo krūvis teisme), bei į kitas reikšmingas aplinkybes (ilgalaikį nepertraukiamą kelių teisėjų nedarbingumą), taip pat atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo atlikto planinio tikslinio administracinės veiklos patikrinimo pasiūlymą „siekti suvienodinti teisėjų darbo krūvį (skirtinų nagrinėti bylų skaičių), kiek tai įmanoma, atsižvelgiant į specializacijas, bylų sudėtingumą ir kitas reikšmingas aplinkybes“, buvo priimtas teismo pirmininko 2018 m. balandžio 3 d. įsakymas Nr. T-40 „Dėl teisėjų darbo krūvio suvienodinimo“.

Teisėjų darbo krūvis, kuris daro įtaką bylų paskirstymui, taip pat buvo reguliuojamas teismo pirmininko 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. T-205 „Dėl teisėjų darbo krūvio sumažinimo“ (atsižvelgiant į papildomas teismo pirmininkės pareigas, sumažintas teismo pirmininkės ir teismo pirmininko pavaduotojos darbo krūvis) bei teismo pirmininko 2018 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. T-83 „Dėl teisėjų darbo krūvio nustatymo“ (atsižvelgiant į tai, kad Teisme nustatytas teisėjų skaičiaus sumažėjimas, padidintas teismo pirmininkės ir teismo pirmininko pavaduotojos darbo krūviai).

Naudojantis Bylų skirstymo modulių parinkus ir paskyrus teisėją nagrinėti bylą, jeigu administracinė byla nagrinėjama kolegialiai, kiti kolegijos nariai parenkami iš teisėjų kolegijų sąrašo, iš anksto patvirtinto teismo pirmininko įsakymu. Pagal Aprašą nuolatinės teisėjų kolegijos formuojamos naudojantis „Liteko“ sistemos Bylų skirstymo modulių atsitiktine tvarka. Suformuotos kolegijos patvirtinamos teismo pirmininko įsakymu.

Pažymėtina, kad teismo pirmininko įsakymai dėl bylų paskirstymo, krūvių lyginimo, naujų bylų neskyrimo, taip pat įsakymai dėl krūvio sumažinimo skelbiami viešai teismo intranete ir yra prieinami visiems teismo teisėjams, kitiems darbuotojams. Bylų paskirstymo tvarkos ir įsakymų skelbimas intranete užtikrina visišką šios teismo veiklos srities skaidrumą.

Įvertinus bylų paskirstymo teisėjams veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybę, nustatyta: nagrinėjamu laikotarpiu šioje teismo veiklos srityje nebuvo padaryta arba galimai padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, taip pat nebuvo padarytas arba galimai padarytas kitas korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas. Teismo darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybės bylų skirstymo teisėjams srityje yra išsamiai reglamentuoti Teismo vidiniuose teisės aktuose (Apraše, teismo pirmininko įsakymuose). Atsakingi darbuotojai, skirstydami bylas, vadovaujasi minėtais teisės aktais, jiems nepaliekama galimybė šioje Teismo veiklos srityje veikti savo nuožiūra. Nors šioje Teismo veiklos srityje priimami sprendimai (nesusiję su teisingumo vykdymu), kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, tačiau tokie sprendimai nėra susiję su paslaugų teikimu, teismo turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo arba viešaisiais pirkimais. Bylų skirstymo teisėjams metu nėra naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Taip pat pažymėtina, kad nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nebuvo atlikusi korupcijos rizikos analizės. Kitų korupcijos rizikos veiksnių taip pat nenustatyta, taigi bylų paskirstymas teisėjams neatitinka nė vieno Metodikos 12 punkte nurodyto kriterijaus, todėl darytina išvada, kad šioje teismo veiklos srityje nėra didelės tikimybės korupcijai pasireikšti.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas viešųjų pirkimų organizavimo srityje

Analizuojamu laikotarpiu Teisme viešieji pirkimai buvo organizuojami ir atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (nauja redakcija nuo 2017 m. liepos 1 d.), Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. IS-97 patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, teismo pirmininko 2017 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. T-174 patvirtintu Vilniaus apygardos administracinio teismo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašu (toliau – Viešųjų pirkimų aprašas). Viešųjų pirkimų aprašas parengtas iš esmės laikantis Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijų, išdėstytų Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. IS-174 „Dėl Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintose Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijose. Teismo materialinį aprūpinimą ilgalaikiu turtu, Teismo pastato remontą atlieka Nacionalinė teismų administracija, Teismas vykdo tik mažos vertės pirkimus, kurių apimtys nėra didelės.

Teismo pirmininko 2018 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. T-17 „Dėl atsakingų asmenų už viešuosius pirkimus skyrimo ir viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“ paskirti pirkimų iniciatoriai, pirkimų organizatoriai, už pirkimų apskaitą atsakingas asmuo, už pirkimų verčių apskaitą atsakingas asmuo bei sudaryta nuolatinė viešųjų pirkimų komisija. Viešųjų pirkimų apraše detalčiai reglamentuoti pirkimų organizavimo etapai. Teismo reikmėms reikalingų pirkti prekių, paslaugų ir darbų poreikį pagal kompetenciją nustato pirkimų iniciatoriai. Siekiant užtikrinti, kad struktūriniai padaliniai būtų aprūpinti visomis reikiamomis prekėmis ar paslaugomis, pirkimų iniciatoriais paskirti struktūrinių padalinių vadovai. Pirkimų iniciatoriai kalendorinių metų ketvirtą ketvirtį parengia reikalingų pirkti prekių, paslaugų ir darbų sąrašą ir iki sausio 15 d. pateikia jį už pirkimų apskaitą atsakingam asmeniui. Už pirkimų apskaitą atsakingas asmuo parengia prekių, paslaugų ir darbų viešųjų pirkimų plano projektą, pirkimams reikalingų lėšų poreikį suderina su Finansų ir apskaitos skyriaus vedėju. Teismo kancleris, suderinęs su teismo pirmininku, pirkimų planą patvirtina iki kovo 15 d. Pirkimų planą pirkimų iniciatoriai peržiūri kiekvieną ketvirtį ir, esant poreikiui, siūlo tikslinti. Pirkimų suvestinės teismas nerengia, nes vykdamas mažos vertės pirkimus pirkimų suvestinę privaloma rengti nuo 2020 m. sausio 1 d.

Pirkimų iniciatorius, vadovaudamasis patvirtintu atitinkamų metų Teismo pirkimų planu, parengia paraišką dėl kiekvieno prekių / paslaugų / darbų pirkimo. Paraiška nerengiama, jei numatomo pirkimo vertė mažesnė nei 100 Eur (be PVM). Pirkimų iniciatorius apie tokį pirkimą pirkimų organizatorių informuoja žodžiu, šis numatoma pirkimą privalo žodžiu suderinti su teismo kancleriu. Pirkimų iniciatorius paraišką suderina su Finansų ir apskaitos skyriaus vedėju bei už pirkimų apskaitą atsakingu asmeniu ir teikia ją teismo kancleriui. Teismo kancleris paraišką suderina su teismo pirmininku ir ją patvirtina.

Pirkimų organizatorius, vykdydamas mažos vertės pirkimą, kai numatomos sudaryti sutarties vertė perkant prekes ar paslaugas yra didesnė nei 1 000 Eur (be PVM), o perkant darbus – didesnė kaip 3 000 Eur (be PVM), kreipiasi į ne mažiau kaip 3 tiekėjus ir užpildo Tiekėjų apklausos pažymą, ją suderina su už pirkimų verčių apskaitą atsakingu asmeniu bei už pirkimų apskaitą atsakingu asmeniu ir teikia ją tvirtinti teismo kancleriui.

Registruojant ir vizuojant pirkimų paraišką, tiekėjų apklausos pažymą tikrinama pirkimo paraiškų atitiktis nustatytiems pirkimo paraiškos pildymo ir vizavimo reikalavimams, metų pirkimų planui.

Komisija ar pirkimų organizatorius, įvykdęs pirkimo procedūras, parengia pirkimo sutarties projektą ir organizuoja pirkimo sutarties pasirašymą. Pirkimo sutarčių projektai teikiami vizuoti

teismo pirmininko patarėjui, šis patikrina, ar pirkimo sutartis parengta pagal sutarčių rengimo taisykles. Teismo pirmininko patarėjo vizuota pirkimo sutartis teikiama vizuoti Finansų ir apskaitos skyriaus vedėjui, kad teismo pirmininko patvirtintų Finansų kontrolės taisyklių nustatyta tvarka patikrintų pirkimo teisėtumą ir jį patvirtintų vizuodamas pirkimo sutartį. Pirkimo sutarties šalims galutinai suderinus visas pirkimo sutarties sąlygas, sutartį pasirašo teismo kancleris, o jo nesant – teismo pirmininkas. Visas raštu sudarytas sutartis už pirkimų apskaitą atsakingas asmuo per 15 kalendorinių dienų nuo pirkimo sutarties sudarymo ar pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios paskelbia CVP IS.

Už pirkimo sutarties vykdymą, valdymą ir priežiūrą atsakingas konkretaus pirkimo organizatorius, jis kontroliuoja, kad pateiktų prekių, atliktų paslaugų ar darbų kiekis, apimtis ir kokybė, pateikimo bei atlikimo terminai atitiktų pirkimo sutarties sąlygas. Vykdamas pirkimo sutartis, pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos teismui teikiamos naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 22 straipsnio 12 dalyje nustatytus atvejus ir kai pirkimo sutartis sudaromos žodžiu. Sąskaitoms faktūroms tvarkyti „E. sąskaita“ paskyroje paskirti atsakingi darbuotojai (teismo pirmininko 2018 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. T-27 „Dėl informacinės sistemos „E. sąskaita“ tvarkymo“).

Viešųjų pirkimų komisijos nariai ir pirkimų organizatoriai yra pasirašę konfidencialumo pasižadėjimus, nešališkumo deklaracijas ir pateikę privačių interesų deklaracijas. Viešųjų pirkimų komisijos darbo tvarka nustatyta teismo pirmininko 2017 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. T-181 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintame Vilniaus apygardos administracinio teismo viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamente.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmiau nurodytus viešųjų pirkimų procesą reglamentuojančius teisės aktus darytina išvada, kad viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo procesas teisme yra tinkamai subalansuotas, nustatyta viešųjų pirkimų organizavimo ir pirkimų procedūrų vykdymo kontrolės pusiausvyra ir ji išlaikoma. Nenustatyta, kad būtų įvykdyta viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos pažeidimų, korupcinio pobūdžio veikų ar egzistuojant didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nebuvo atlikusi korupcijos rizikos analizės. Nors formaliai viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo veikla priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau, atsižvelgiant į griežtą reglamentavimą, galima daryti išvadą, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimo srityje

Teismas savo veikloje naudoja valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančią informaciją. Teisme įslaptinta informacija įslaptinama vadovaujantis teismo pirmininko 2017 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. T-241 patvirtintu Detaliu įslaptintos informacijos, susijusios su Vilniaus apygardos administracinio teismo veikla, sąrašu, kuriame nustatytos įslaptintos informacijos slaptumo žymos ir įslaptinimo terminai.

Atkreiptinas dėmesys, kad Teismas disponuoja nedideliais įslaptintos informacijos kiekiais, dauguma disponuojamos informacijos žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“. Įslaptinta informacija paprastai gaunama iš kitų paslapčių subjektų ir nagrinėjamas administracines bylas ir jas išnagrinėjus Teisme nesaugoma, grąžinama įslaptintos informacijos rengėjams.

Teisme įslaptinta informacija administruojama, saugoma ir su ja dirbama atskirai nuo neįslaptintos informacijos. Darbą su įslaptinta informacija Teisme reglamentuoja teismo pirmininko 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. T-279 patvirtintas Įslaptintos informacijos administravimo tvarkos aprašas, teismo pirmininko 2017 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. T-279 patvirtintas Įslaptintos informacijos, žymimos slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, administravimo ir teisės dirbti ar susipažinti su ja suteikimo tvarkos aprašas, teismo pirmininko 2017 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. T-200 patvirtintas Vilniaus apygardos administraciniame teisme saugomos įslaptintos informacijos evakuacijos arba sunaikinimo karo, nepaprastosios padėties ar ekstremaliųjų situacijų atveju planas. Teisme yra sudaryti ir teismo pirmininko patvirtinti evakuotinos ir sunaikintinos informacijos sąrašai, jie peržiūrimi ir, pasikeitus situacijai, atnaujinami, įslaptinta informacija pažymėta specialiaisiais žymėjimo ženklais. Teismo pirmininko nustatyta tvarka ir periodiškumu atliekama visos įslaptintos informacijos inventorizacija. Pažymėtina, kad Teisme nebuvo nustatyta įslaptintos informacijos praradimo, sugadinimo ar neteisėto atskleidimo atvejų.

Teisme su įslaptinta informacija dirbama ar su ja susipažįstama tik teismo pirmininko 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. T-200 nustatytuose struktūriniuose padaliniuose. Teismo pirmininko 2018 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. T-68 nustatytas pareigybių, kurias einantiems asmenims reikia leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, sąrašas ir pareigybių, kurioms reikalinga teisė dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, sąrašas. Su įslaptinta informacija Teisme dirba, ją saugo ir gabenama tik atitinkamus leidimus turintys Teismo darbuotojai, kurie atlikdami savo funkcijas, naudoja valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančią informaciją. Leidimų išdavimo ir panaikinimo tvarką Teisme reglamentuoja teismo pirmininko 2017 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. T-266 patvirtintas Leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimo ir panaikinimo Vilniaus apygardos administraciniame teisme tvarkos aprašas. Leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija turintys darbuotojai kartą per metus supažindinami su informacijos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais bei perspėjami dėl atsakomybės už neteisėtą disponavimą įslaptinta informacija, įslaptintos informacijos atskleidimą, praradimą, pagrobimą ar kitokį neteisėtą įsigijimą teismo pirmininko pagal 2018 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. T-37 nustatytą Vilniaus apygardos administracinio teismo darbuotojų supažindinimo su įslaptintos informacijos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais bei atsakomybe už neteisėtą disponavimą įslaptinta informacija tvarką. Teismo darbuotojams periodiškai rengiami mokymai įslaptintos informacijos rengimo, naudojimo ir darbo su ja temomis. Teisme sudaromas ir teismo pirmininko patvirtinamas sąrašas asmenų, kuriems yra išduoti leidimai dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Šis sąrašas, pasikeitus duomenims, atnaujinamas.

Teisme paskirti atsakingi bei juos pavaduojantys asmenys šiose įslaptintos informacijos apsaugos srityse: teismo pirmininko 2018 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. T-9 – personalo patikimumo ir įslaptintos informacijos administravimo srityse, teismo pirmininko 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. T-210 – įslaptintos informacijos fizinės apsaugos ir įslaptintos informacijos ryšių ir informacinės sistemos apsaugos srityse, teismo pirmininko 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. T-209 – už įslaptintos informacijos gabenimą. Teismo pirmininko 2017 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. T-192 pavesta atsakingam asmeniui vykdyti specialiosios ekspertų komisijos funkcijas.

Patalpos, kuriose dirbama su įslaptinta informacija, teismo pirmininko 2018 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. T-60 suskirstytos į saugumo zonas. Atkreiptinas dėmesys, kad Nacionalinė teismų administracija ir Valstybės saugumo departamentas 2017 metais patikrino įslaptintos informacijos apsaugos būklę Teisme ir esminių pažeidimų įslaptintos informacijos administravimo ir personalo patikimumo srityse nenustatė. Visi patikrinimo išvadose nustatyti trūkumai buvo pašalinti ir

rekomendacijos įgyvendintos. Patikrinimo išvadose nustatyti fizinės apsaugos trūkumai įgyvendinti iš dalies – Teismo patalpos, kuriose dirbama su įslaptinta informacija ar ji saugoma, turėtų būti įvertintos dėl jų pripažinimo tinkamomis saugoti ar jose dirbti su įslaptinta informacija. Taigi Teismas parengė reikiamus dokumentus ir kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą. Valstybės saugumo departamentas įvertino Teismo patalpas dėl jų pripažinimo tinkamomis saugoti ar jose dirbti su įslaptinta informacija ir išdavė pažymėjimą Nr. 53-22, patvirtinantį, kad dalis Teismo patalpų atitinka fizinės apsaugos reikalavimus ir jose galima dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, ar tokią informaciją saugoti, ir pažymėjimą Nr. 53-23, patvirtinantį, kad Teismo patalpa Nr. 3-29 atitinka fizinės apsaugos reikalavimus ir joje galima dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Konfidencialiai“, ar tokią informaciją saugoti. Tačiau Teisme turėtų būti įrengta patalpa, atitinkanti fizinės apsaugos reikalavimus ir jose būtų galima dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Slaptai“. Dėl minėtos patalpos įrengimo Teismas kreipėsi į Nacionalinę teismų administraciją. Nacionalinė teismų administracija šiuo metu vykdo projektą ir ruošia viešojo pirkimo dokumentus dėl tokių patalpų teismuose įrengimo.

Pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 6 punktą, valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos naudojimas sudaro pagrindą priskirti įstaigos veiklą prie tokių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Tačiau ši Teismo veiklos sritis išsamiai reglamentuota, nustatyta darbuotojų asmeninė atsakomybė, atsižvelgiant į tai, kad su įslaptinta informacija gali susipažinti tik atitinkamus leidimus turintys Teismo darbuotojai, įslaptinta informacija asmenims perduodama tik pasirašytinai (tai leidžia nustatyti su įslaptinta informacija susipažinusius asmenis), su ja dirbama tik įvertintose patalpose, vertinamuoju laikotarpiu nėra nustatyta įslaptintos informacijos administravimo, saugojimo, gabenimo pažeidimų, Teisme nenustatyta įslaptintos informacijos praradimo ar neteisėto atskleidimo atveju. Esama tvarka leidžia užtikrinti, kad Teismo darbuotojai negalėtų neteisėtai disponuoti įslaptinta informacija.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Metodikos 13 punktu, Antikorupcinė komisija

k o n s t a t u o j a :

1. Pagal Metodikos nuostatas atlikus laikotarpio nuo 2017 metų III ketvirčio pradžios iki 2018 metų II ketvirčio pabaigos korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą (2017 m. liepos 1 d. – 2018 m. birželio 30 d.) galima teigti, kad Teismo veiklos srityje – bylų skirstymo teisėjams organizavime – didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja, nes ši sritis neatitinka nė vieno iš Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 1–7 punktų ir Metodikos 12.1–12.7 papunkčiuose įtvirtintų kriterijų.
2. Nors Teismo veiklos sritys – viešųjų pirkimų organizavimas ir darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimas – yra išsamiai ir aiškiai reglamentuotos, šiose srityse nenustatyta jokių neteisėtumo aspektų, tačiau, pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 ir 6 punktus bei Metodikos 12.4 ir 12.5 punktus, šios Teismo veiklos sritys priskirtinos prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.
3. Vadovaujantis Metodikos 14 punktu, yra pagrindas surašyti motyvuotą išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės ir teikti ją Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai.

Antikorupcinė komisija rekomenduoja ir toliau vadovaujantis Teismo veikloje taikomais teisės aktais, užtikrinti nuolatinę Teismo veiklos stebėseną ir kontrolę, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai korupcijos pasireiškimo tikimybei.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 patvirtinto Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo 172 punktu (2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1721 patvirtinta nauja akto redakcija), Antikorupcinė komisija siūlo Teismo veiklos sričių vertinimo aprašymą paskelbti viešai Vilniaus apygardos administracinio teismo tinklalapyje.

Komisijos pirmininkė

Jolita Rasiukevičienė

Komisijos narės

Daiva Jakaitienė

Kristina Andrejeva

Vilija Vyšniauskienė

Marija Vaičiūnaitė